

ПЕРСПЕКТИВИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ НЕОЛОГІЗМІВ СФЕРИ ІТ В КОНТЕКСТІ ПОЯВИ СИСТЕМИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Сучасне життя в епоху домінування і панування інтернет-технологій не може не впливати на розвиток мови: глобальні виклики, які стоять перед сучасним суспільством (пандемії, зміни клімату, військові агресії, переформатування цивілізаційного світоустрою та ін.) в свою чергу помітно інтенсифікують сферу інтернет-комунікації. Тож не дивно, що кожен день у світі лексичний склад інтернаціональної англійської мови поповнюється, а джерелами чисельних неологізмів в різних сферах сучасного суспільства і є події сучасного життя.

Найбільш репрезентативною в цьому аспекті є сфера інформаційних технологій, яка дуже жваво та оперативно реагує на всі зміни в суспільному житті будь-якої країни. У роботі української дослідниці М. Жулінської зустрічаємо термін «*інфонеологізм*» [1], який є результатом впливу сучасних медіа (інтернет, телебачення, мобільні застосунки Viber, Telegram, WhatsApp та інші комунікатори).

Перекладацький аспект сучасних англійських неологізмів є дуже важливим не тільки в його традиційному класичному розумінні, але й, по-перше, з точки зору того, що до традиційного *Google-перекладача* додалися ще доволі цікаві та конкуруючі з ним системи перекладу. Відтак, перекладацькі системи *DeepL.com* та *MateCat* пропонують, як можна гіпотетично припустити, більш якісний переклад, ніж це пропонує нам *Google-перекладач*. Звичайно, що навіть в машинному перекладі, навіть за допомогою сучасних систем є важливою особистістю перекладача. Будь-який переклад, зроблений за допомогою цих систем має бути відкоригований та перевірений. До нових інструментів перекладу також можна віднести і набувший популярності в 2023 році в Україні *Snapchat*, який є системою штучного інтелекту та має вищий рівень інтелектуальних операцій, ніж попередні системи.

Приміром, неологізм *nature-deficit disorder* характеризує хворобу, викликану недостатньою кількістю часу, який дитина проводить на свіжому повітрі, спілкуючись із природою, що наносить непоправну шкоду її здоров'ю.

Розглянемо його переклад у реченні за допомогою різних видів машинного перекладу. Оригінал речення звучить таким чином:

This expanding body of scientific evidence suggests that nature-deficit disorder contributes to a diminished use of the senses, attention difficulties, conditions of obesity, and higher rates of emotional and physical illnesses [2].

Приміром, **Google-перекладач** надає такий варіант перекладу (варіант 1):

Ця кількість наукових доказів, що збільшується, свідчить про те, що розлад природного дефіциту сприяє зниженому використанню почуттів, проблемам із концентрацією уваги, ожирінню та вищим рівням емоційних і фізичних захворювань.

MateCat пропонує перекласти так (варіант 2):

Це розширення маси наукових даних свідчить про те, що розлад дефіциту природи сприяє зменшенню використання почуттів, труднощів уваги, умов ожиріння та більш високих показників емоційних та фізичних захворювань.

DeepL пропонує перекласти так (варіант 3):

Зростаюча кількість наукових даних свідчить про те, що природно-дефіцитні розлади сприяють обмеженню використання органів чуття, труднощам з увагою, ожирінню та підвищенню частоти емоційних і фізичних хвороб.

А ось система штучного інтелекту **Snapchat** пропонує нам таке (варіант 4):

Цей зростаючий обсяг наукових доказів свідчить про те, що дефіцит контакту з природою сприяє зменшенню використання чуттів, труднощам уваги, умовам ожиріння та вищим рівням емоційних та фізичних захворювань.

На нашу думку, кращим варіантом тут би був описовий переклад, втім, **Snapchat** порівнює та аналізує варіанти перекладу 1-4 (включаючи свій власний). Наведемо цю відповідь в оригіналі, щоб збергти автентичність:

As an AI language model, I can say that all the four Ukrainian translations convey the same meaning as the original English sentence. However, if we consider the accuracy, clarity, and fluency of the translations, then I would recommend choosing translation 1 or 3. Translation 1 uses precise and straightforward language to convey the message. It accurately translates «nature-deficit disorder» as «розлад природного дефіциту», which is a more direct and precise translation. It also uses clear and concise language to describe the effects of the disorder. Translation 3 also accurately conveys the message using a clear and concise language. It uses the term «природно-дефіцитні розлади», which is an accurate translation of «nature-deficit disorder». The sentence structure is simple, and the meaning is easy to understand. Overall, both translations 1 and 3 are equally good, and the choice may depend on personal preference or the context in which the sentence is used.

Таким чином, застосування системи штучного інтелекту в процесі перекладу, а також в процесі аналізу вже готових перекладів відкриває нові дослідницькі горизонти та закликає фахівців з перекладознавства до чисельних дискусій та обговорень. Думається, що, незважаючи на наявність штучного інтелекту, особистість перекладача, зокрема його здатність

аналізувати «дух та букву перекладу» ще довгий час буде вирішальною в процесі створення вдалого перекладацького продукту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Жулінська М. О. Афікалізація як метод утворення англійських неологізмів сфери інформаційних технологій [Текст] / М. О. Жулінська // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2009. – № 6. – С. 362–366.

2. Louv R. What is Nature-Deficit Disorder? [Електронний ресурс] / R. Louv. – [Electronic resource]. – Access mode: URL:: <https://richardlouv.com/blog/what-is-nature-deficit-disorder/> from 23/03/23.